

De vier jaargetijdenboom

Saskia Beverloo,
muziekcentrum Harlekijntje

saskia@harlekijntje.nl

www.harlekijntje.nl

illustraties en kleurplaten: Tineke Vlaming

Inleiding

In 2003 woonde ik in de VS van Amerika en maakte onderstaand lied:

Little Christmas Tree

Tree, tree, tree, lit - tle Christ - mas tree, You
look a lit - tle plain to me. So
if you don't mind I add stream - ers* here and there, 'Cause
soon it is Christ - mas ev - e - ry - where.

* stars/angels/lights/candy/apples

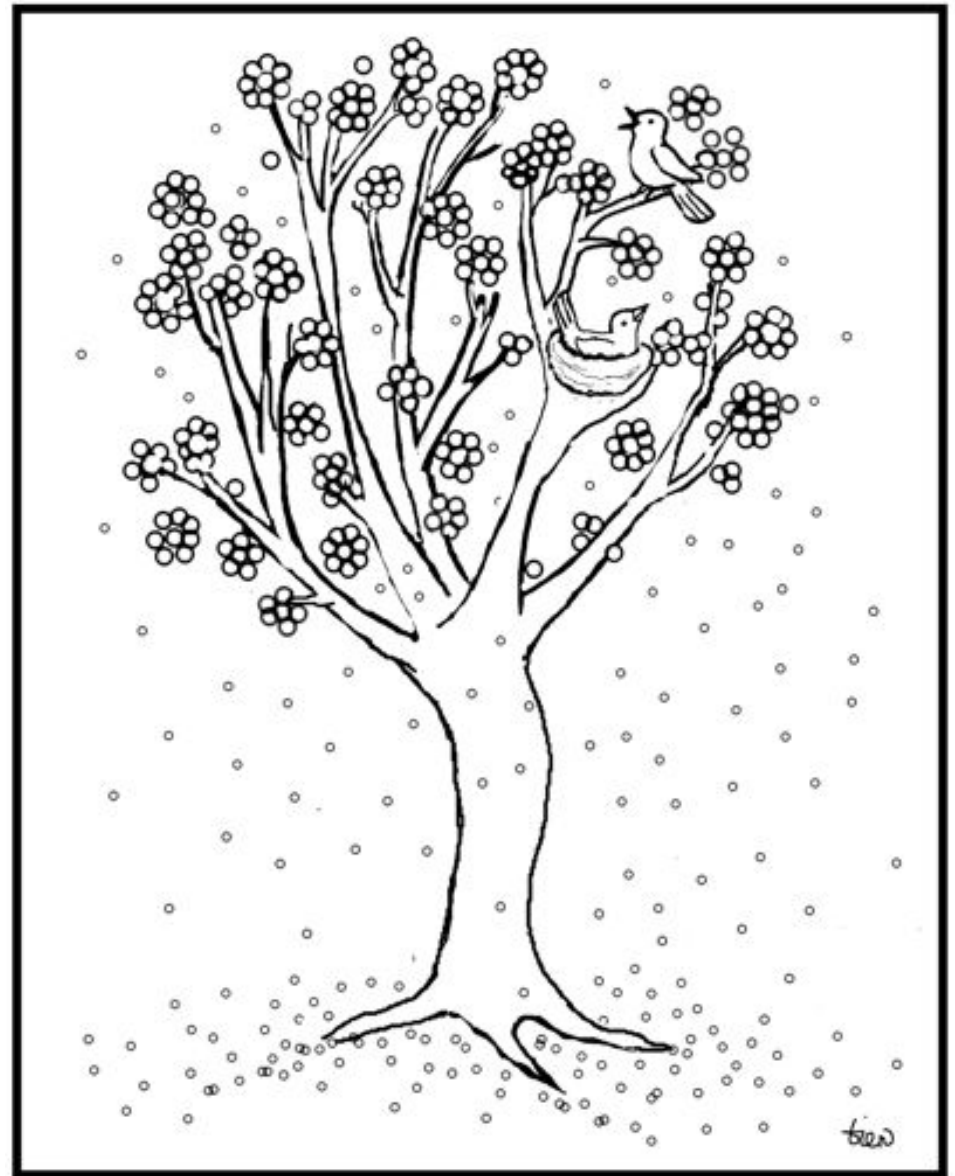
In 2004 vertaalde ik het in het Nederlands:

Boom, mag ik je versieren?

Boom, boom, boom, als ik me niet ver - gis,
denk ik dat het bij - na kerst - feest is. Dus
mag ik je ver - sie - ren met ster - ren* hier en daar? Dan
ben je voor het kerst - feest he - le - maal klaar!
* slingers/ballen/lichtjes/kaarsjes

Jaar in jaar uit hebben de ouder-kindgroepen en de kleutergroepen het lied gezongen en daarbij mini-kerstboompjes versierd. Zo nu en dan wilden ouders dit spel niet doen vanwege religieuze overwegingen. (Christelijk, Joods) Voor deze ouders heb ik een wintervariatie geschreven. Het leuke is dat we die ook in januari en februari (en helaas soms in maart en april) nog kunnen zingen. Van het een kwam het ander en een lente-, zomer- en herfstvariante completeren het geheel.

Hieronder de vier seizoenesliedjes met bij elk lied een beschrijving van spelactiviteiten.

Boom, 't is lente

Boom, boom, boom, als ik me niet ver-gis,
denk ik dat het nu wel len-te is. Want
al je wit-te bloe-sem dwar-relt op het plein. Ik
ro-se
hup-pel door de blaad-jes; de len-te vind ik fijn!

Nodig:

- Roze en witte snippers papier. Gescheurde snippers zijn mooier dan geknipte snippers.
- Blokfluit of ander melodie-instrument.
- Eventueel een plaatje van een bloesemboom, maar het is niet echt nodig; dit lied zing je als er overal bomen in bloei staan.

Spel voor peuters en kleuters:

- Zing het lied terwijl je de snippers langzaam uit je handen laat dwarrelen.
- Als alle blaadjes gevallen zijn nodig je de kinderen (en ouders, leidsters) uit om blaadjes op te rapen en weer in de lucht te gooien. Blijf ondertussen het lied zingen.
- In een volgende les, als het liedje bekend is, kan je je fluit (of ander melodie-instrument) pakken en op de melodie variëren. De kinderen dansen met en tussen de dwarrelende blaadjes. Als de fluit stil is, staan de kinderen ook stil.

Spel voor baby's en dreumesen:

- Leg de bloesemsnippers op een (roze) organza lap. Baby's liggen onder de lap, dreumesen zitten eronder. Ouders en/of leidsters bewegen de lap boven de kinderen op en neer, de kinderen zien de snippers en voelen de luchtverplaatsing van de lap.
- Zing of speel ondertussen het lied.

Doelen:

Zintuiglijke stimulering: kijken naar de dwarrelende blaadjes, voelen van het wapperende kleed, luisteren naar de fluitmuziek.

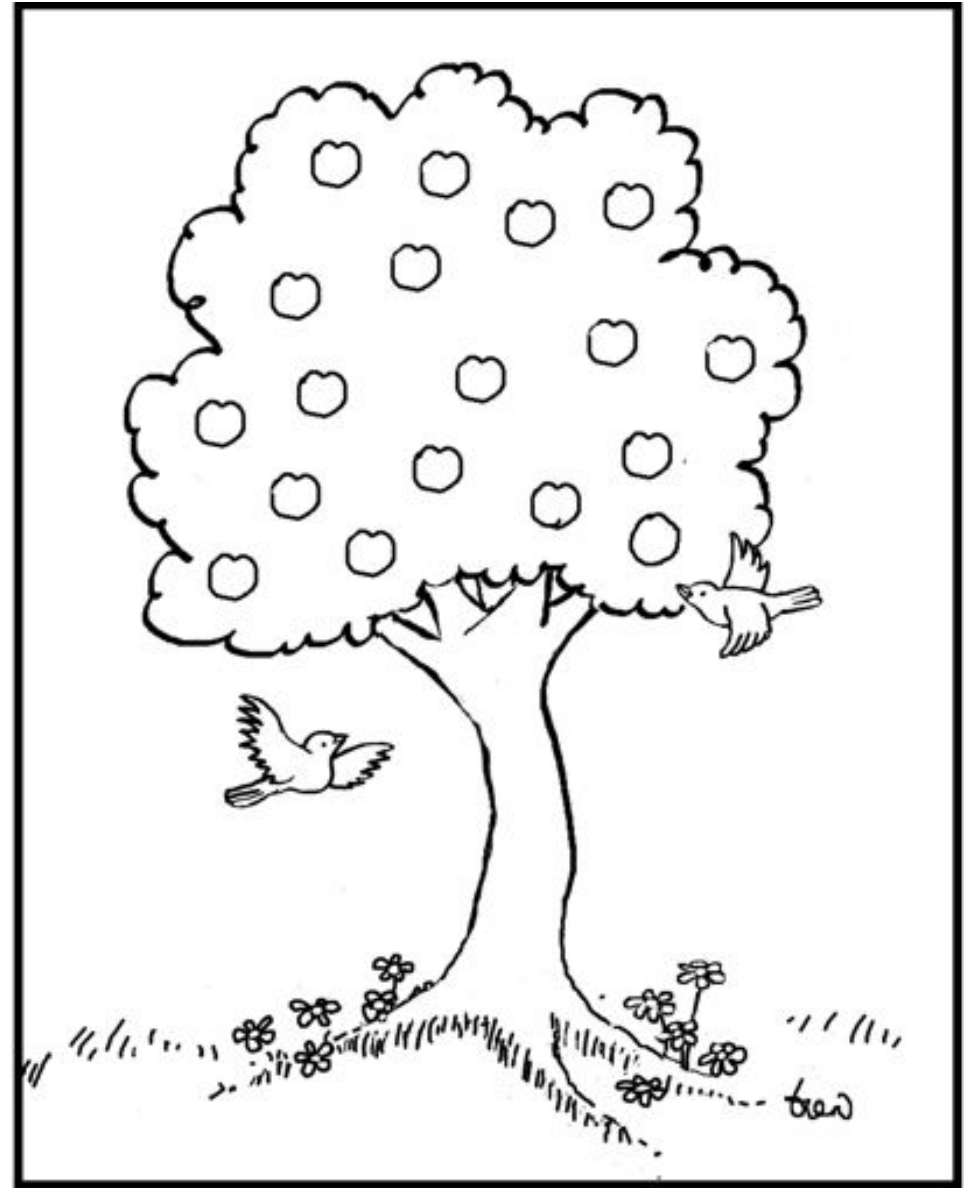
Sociale ontwikkeling: samen spelen in de blaadjes; elkaar de ruimte geven.

Motorische ontwikkeling: oprapen blaadjes en in de lucht gooien.

Taalontwikkeling: voorbereiding woordenschat; bloesem, roze, dwarrelen.

Muzikale ontwikkeling: reageren op wel/geen muziek. Bewegen passend bij de fluitvariaties.

Opmerking: Er komt altijd zand tussen de snippers terecht. Na elke lesdag kan je de snippers in een zeef gooien; het zand valt er dan weer uit en de snippers kan je de volgende les weer gebruiken.

Boom, 't is zomer

Boom, boom, boom, als ik me niet ver - gis,
 denk ik dat het vol - op zo - mer is. Waar
 zijn de boom - be - wo - ners? Ze la - ten zich niet zien.
 Waar zit de vo - gel*; hoor je hem mis - schien?

* eekhoorn/koekoek/merel

Nodig:

- Een grote boom van een groene lap met als stam een stuk karton, of een 3 dimensionale speelgoedboom.
- plaatjes of knuffels van boombewoners: allerlei soorten vogels, eekhoorn, muis, egel.

Spel 1 voor peuters en kleuters:

- Zing het lied terwijl je de 'boom' midden in de kring legt;
- Geef elk kind een boombewoner en vraag of ze weten hoe het beest heet en wat voor een geluid het maakt. Eekhoortjes gaan *roetsj* in de boom en egels scharrelen *shh shh shh* onderaan de boom.
- Zing dan het lied met bijvoorbeeld *Waar zit de uil?* Maak allemaal het uilengeluid *oehoe* en het kind mag zijn uil in de boom leggen.
- Zo komen alle beesten, liefst op de goede plek, onder of in de boom.

Spel 2 voor peuters en kleuters:

- Eén kind mag zich met zijn beest ergens in de ruimte verstoppen. Alle andere kinderen doen de handen voor de ogen en het lied wordt gezongen. Aan het eind van het lied maakt het verstopte kind zijn dierengeluid. De overige kinderen wijzen waar het geluid vandaan komt en één kind mag het verstopte kind op gaan halen. Het beest wordt in de boom gelegd en een volgend kind met beest is aan de beurt.

Spel voor baby's en dreumesen:

- Ouders/leidsters zitten rondom het groene boomkleed (de stam kan achterwege blijven).
- Ouders/leidsters hebben elk een boombeest in handen. Bij *'waar is de'* verstoppen ze met een groot gebaar het beest onder het groene kleed.
- De baby/dreumes mag het beest weer pakken.
- Als het beest gevonden is maakt de ouder het geluid van het beest en kriebelt er ondertussen het kind mee.

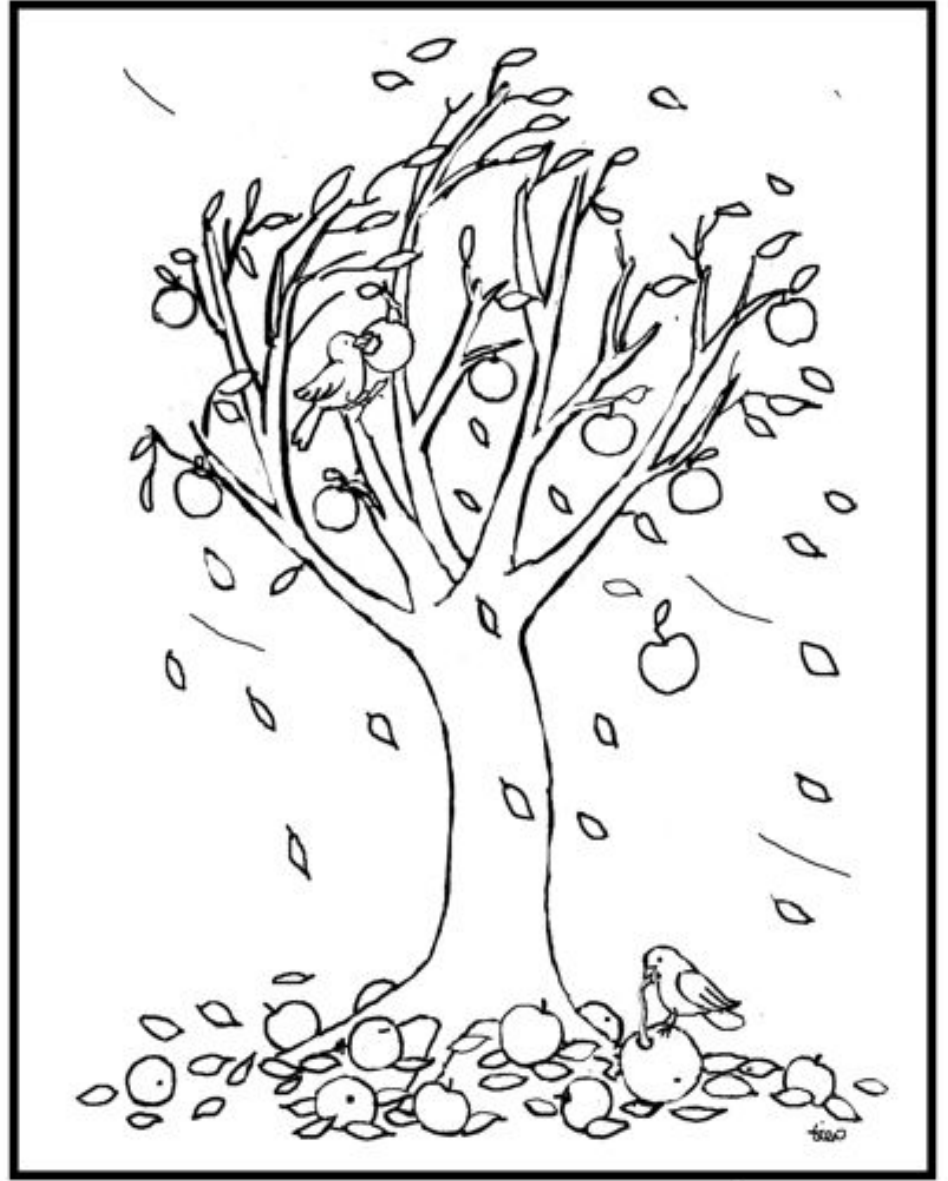
Doelen:

Taal/spraakontwikkeling: dierenamen en dierengeluiden.

Sociale ontwikkeling: wachten op je beurt.

Zintuiglijke ontwikkeling: luisteren naar geluid;

Sociaal-emotionele ontwikkeling: jezelf verstoppen (peuters/kleuters), beestje dat verstopt is weer terugvinden (baby's/dreumesen).

Boom, 't is herfst

Boom, boom, boom, als ik me niet ver - gis,
denk ik dat de herfst ge - ko - men is. Je
Ik
mooi ge - kleur - de blaad - jes, bruin en rood en geel, ze
zie je mooi - e ap - pels, ze glan - zen rood en rond. Ik
val - len van de tak - ken. O, wat zijn er veel!
pluk een gro - te ap - pel, zo lek - ker en ge - zond.

Nodig:

- Gekleurde herfstblaadjes, echte of decoratiemateriaal.
- Appels; speelgoedfruit, ballenbakballen of appeltjes gemaakt van wattenbollen.
- Mandje voor de appels.
- Melodie-instrument.

Spel met herfstblaadjes voor alle leeftijden:

- Neem in beide handen blaadjes en zing het lied. Houd je armen hoog en laat ze als takken zwaaien. Bij *ze vallen van de takken* laat je de blaadjes op de grond dwarrelen.
- Gooi alle blaadjes midden in de kring en laat iedereen blaadjes pakken. Ouders met baby's hebben hun kind op de arm, je kan ze helpen door hen blaadjes aan te reiken.
- Iedereen zingt en zwaait met z'n 'takken'. het is mooi als iedereen ongeveer tegelijk, bij het woord *vallen* zijn blaadjes laat vallen.
- Speel een intermezzo op je instrument terwijl iedereen weer blaadjes raapt voor de volgende ronde.

Spel met appels voor peuters en kleuters:

- Alle ouders/leidsters houden zoveel mogelijk 'appels' in hun handen. Tijdens het liedje 'plukken' de kinderen de appels één voor één en stoppen ze in een mandje midden in de kring. Voor oudste peuters en kleuters mag een appel best een beetje hoog hangen.
- De rollen kunnen ook omgedraaid: de kinderen zijn de appelbomen.

Doelen:

Zintuiglijke stimulering: kijken naar de dwarrelende blaadjes.

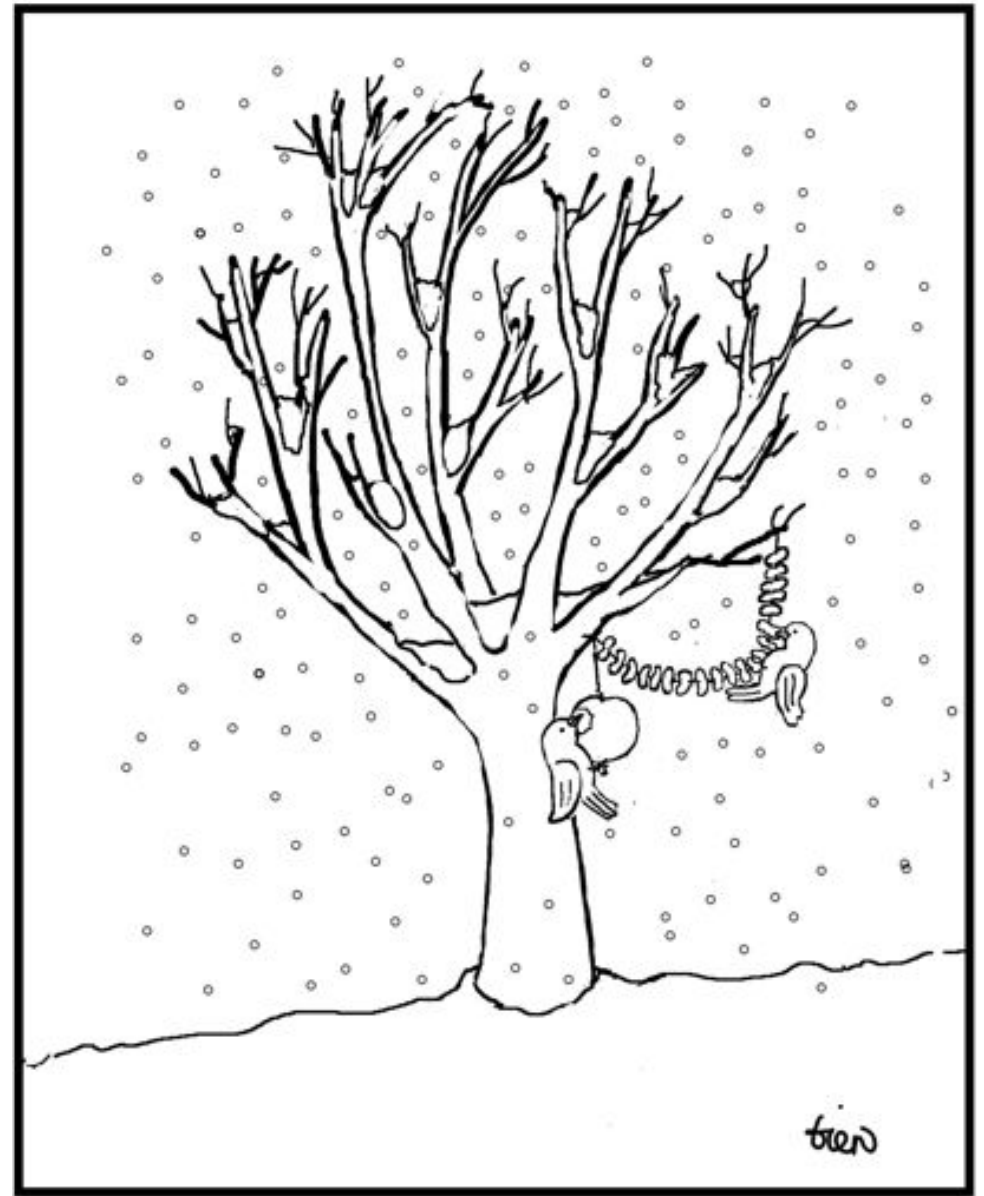
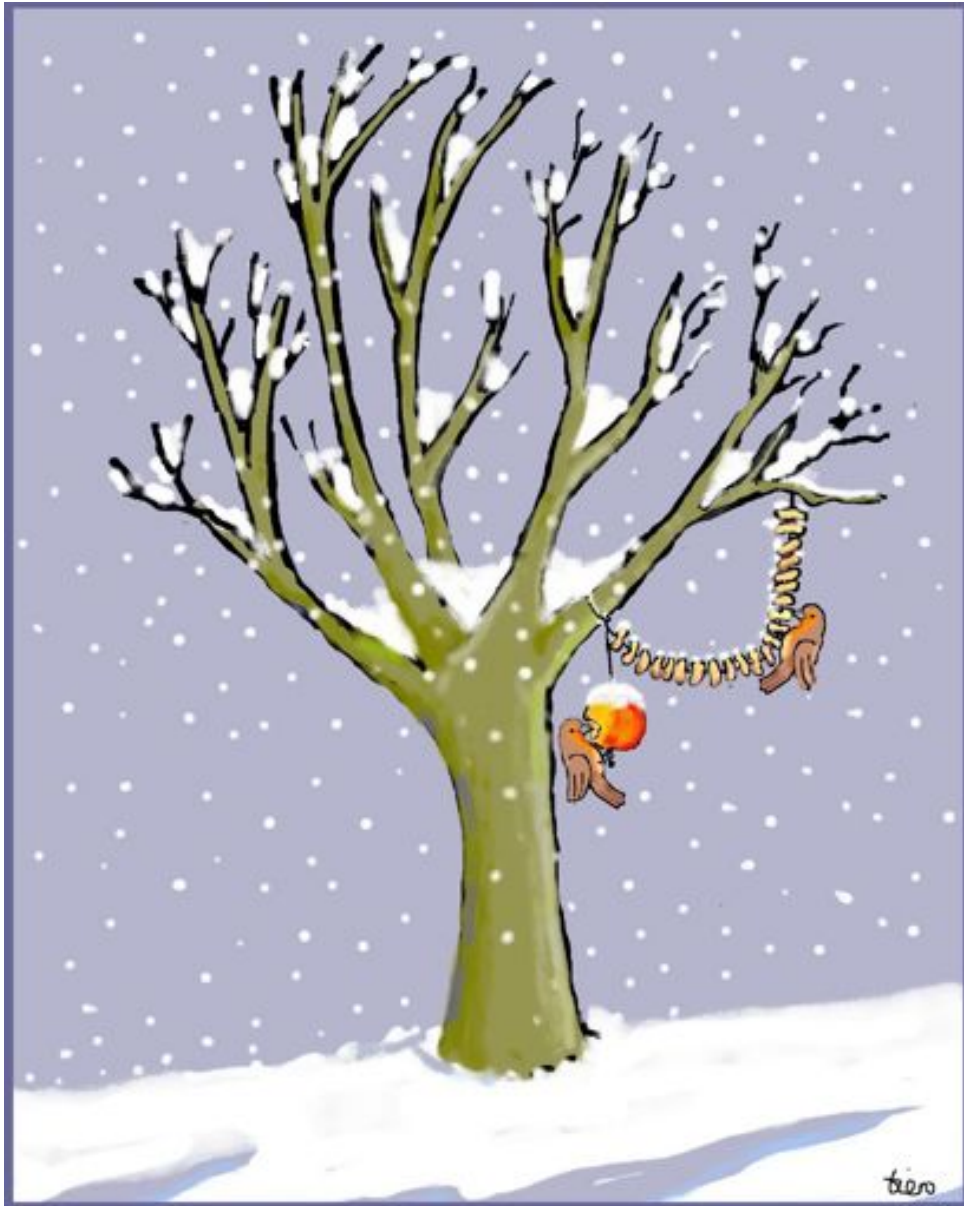
Sociale ontwikkeling: de blaadjes zijn voor iedereen.

Motorische ontwikkeling: oprapen blaadjes en in de lucht gooien.

Hoog hangende appels plukken.

Taalontwikkeling: voorbereiding woordenschat; rood, bruin, geel.

Muzikale ontwikkeling: timing; de blaadjes laten vallen op het goede moment in het lied.

Boom, 't is winter

Boom, boom, boom, als ik me niet ver - gis,
denk ik dat het nu wel win - ter is. Dus
laat het nu maar sneeu - wen met vlok - jes hier en daar, dan
ben je voor de win - ter he - le - maal klaar!

Nodig:

- Plastic mini-kerstboompjes zonder versiering; per drie kinderen minimaal één boompje.
- Witte pompons met een doorsnede van 4 a 6 cm, zelf te maken, maar ook te koop. Per boom heb je zeker 20 pompons nodig.

Spel voor peuters:

- Zet alle bomen in het midden van de kring en doe eerst een spelletje waarbij je naar het 'winterbos' loopt.
- Zing dan het winterbomenlied en zet de bak met pompons bij de bomen. De kinderen leggen de pompons tussen de takken.
- Het spel is al gauw klaar, maar herhaling is leuk. Zeg de volgende spreektekst: HET WAAIT, HET WAAIT, DE WIND WAAIT IN HET ROND. WE SCHUDDEN AAN DE BOMEN EN DE SNEEUW VALT OP DE GROND. Het spel kan dan opnieuw beginnen.

NB: het spel is niet geschikt voor dreumesen en baby's; ze stoppen de pompons in de mond.

NB: De lente, zomer en herfst variant van het lied gaat over loofbomen. Deze variant wordt het best gespeeld met een naaldboom. Wil je consequent blijven, maak dan van papier of karton een kale loofboom waar je de vlokken oplegt.

Doelen:

Zintuiglijke stimulering: kijken naar de dwarrelende blaadjes.
Sociale ontwikkeling: samen een boom bekleden, vlokken delen.
Motorische ontwikkeling: vlokken oppakken en tussen de takken leggen.
Taalontwikkeling: uitbereiding woordenschat; sneeuw, vlokjes.